

Recunoasterea calificarilor profesionale în UE este o cursa cu obstacole avertizeaza ECA

Recunoasterea calificarilor profesionale în Uniunea Europeana continua sa fie o problema, reiese dintr-un raport publicat luni de Curtea de Conturi Europeana.

Potrivit ECA, UE a adoptat în 2005 o directiva pentru a facilita recunoasterea meseriei în alte tari si pentru a nu lasa statele membre sa impuna conditii excesive cetatenilor. Autoritatile nationale si Comisia Europeana nu au pus bine în aplicare directiva. În plus, informatiile care ar trebui sa îi ajute pe cetateni îi lasa adesea de fapt în ceata. În prezent, autoritatile nu au obligatia sa consulte registrele de alerta în care figureaza cazurile de abatere profesionala.

Numarul profesiilor cu acces reglementat variaza considerabil în UE (de la 88 de profesii în Lituania la 415 în Ungaria). Pe baza datelor din 2023, auditorii au calculat ca o tara UE impune restrictii, în medie, pentru 212 profesii. Ajungem astfel la un total de nu mai putin de 5.700 de profesii reglementate în UE.

"O asistenta medicala sau un mecanic care vrea sa munceasca în alta tara UE risca sa se piarda în labirintul birocratic al recunoasterii calificarilor profesionale: visul lor european se poate transforma într-o odisee descurajanta. Am constatat discrepante procedurale uriasa în felul în care statele membre aplica regulile UE. Cine trage ponoasele? Cei care doresc sa exercite o profesie reglementata dincolo de granitele propriei tari. Pentru a îi proteja pe cetatenii UE, mecanismul de alerta ar trebui integrat în procedura de recunoastere în cazul profesiilor care se ocupa de sanatate si siguranta. La fel si pentru profesiile în care se cere integritate absoluta, în special cele care implica lucrul cu minori", a declarat Stef Blok, membrul Curtii responsabil de acest audit.

Raportul Curtii de Conturi Europene subliniaza ca statele membre nu reusesc sa tina sistematic o evidenta pentru a vedea cât dureaza efectiv procedurile de recunoastere si nu se misca mereu pe cât de repede cere directiva UE. Cetateanului i se cere uneori sa navigheze printr-o mare de hârtii (scrisori de motivatie, traduceri autorizate sau, culmea, adeverinta de la noul domiciliu ceruta înainte sa se mute acolo). Sa vorbim si despre cât costa recunoasterea. Auditorii Curtii nu prea au gasit justificari care sa explice cum sunt calculate taxele sau de ce difera acestea asa de mult de la o tara la alta sau de la o autoritate la alta (de la 0 euro la 17.500 de euro, suma perceputa în una dintre tari pentru piloti, de exemplu). Auditorii au descoperit si ca unele tari impuneau în toate cazurile o masura specifica (cum ar fi instruire suplimentara sau un test), fara a explica cetateanului de ce. O alta problema care a iesit la iveala este cea a verificarilor prelabile cu privire la calificari, disproportionata în unele cazuri în raport cu imperativele de sanatate publica.

ECA recunoaste ca UE a luat anumite masuri pentru a moderniza procesul de recunoastere. Însa realitatea este ca acestea sunt rar utilizate. Un exemplu este cardul profesional european, care acopera, printre altele, profesia de asistent medical, foarte cautata. Cardul a fost utilizat doar în 5% din deciziile de recunoastere a calificarilor profesionale. O solutie încercata de UE a fost ca Sistemul de informare al pietei interne sa devina obligatoriu pentru calificarile profesionale. Prin acest sistem, statele membre si Comisia puteau sa coopereze mai usor. Sistemul nu este însa intuitiv. Auditorii au mai descoperit ca, în procesul de recunoastere a calificarilor profesionale, autoritatile ignorau alertele introduse în sistem de alte tari, chiar si atunci când acestea trageau semnale de alarma în cazuri de abatere profesionala, masuri disciplinare în curs sau condamnari penale.